

sieciaki.

Kto jest po drugiej stronie?

Scenariusz zajęć dla szkół podstawowych
Klasy 2-4

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę działa od 1991 roku. Dążymy do tego, by wszystkie dzieci miały bezpieczne dzieciństwo i były traktowane z poszanowaniem ich godności i podmiotowości. Chronimy dzieci przed krzywdzeniem i pomagamy tym, które doświadczyły przemocy, by znały swoje prawa, wierzyły w siebie i cieszyły się życiem.

Realizując naszą misję:

- Oferujemy krzywdzonym dzieciom i ich opiekunom pomoc psychologiczną i prawną.
- Uczymy dzieci, jak mogą uniknąć przemocy i wykorzystywania.
- Uczymy dorosłych, jak traktować dzieci/co mogą zrobić, żeby nie były krzywdzone.
- Informujemy dorosłych, jak reagować, gdy podejrzewają, że dziecku dzieje się krzywda.
- Wpływamy na polskie prawo, by jak najlepiej chroniło interes dziecka.

Opracowanie merytoryczne: Łukasz Wojtasik

Redakcja i korekta: Zofia Mironiuk

Opracowanie graficzne: Cięty Język / www.cietyjezyk.pl

Tekst publikacji jest dostępny na licencji Creative Commons:

Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska

Tekst licencji dostępny na stronie www.creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/

Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę

Copyright © 2025 Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

ul. Walecznych 59

03-926 Warszawa

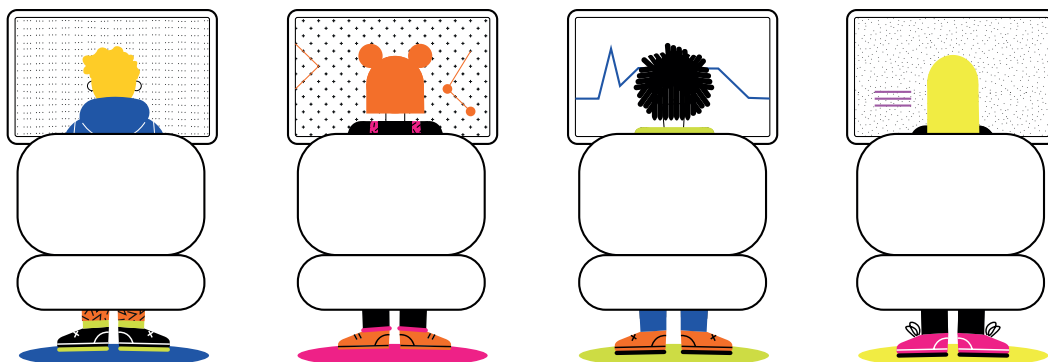
tel. 22 616 16 69

e-mail: biuro@fdds.pl

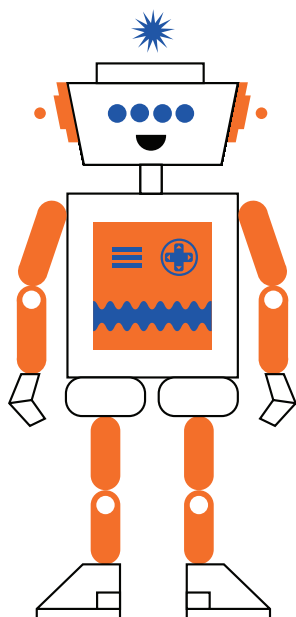
www.fdds.pl

Spis treści

	Wstęp	4
	Charakterystyka zajęć	6
Lekcja 1.	Kto jest po drugiej stronie?	8
Lekcja 2.	Chroń swoje dane	13
	Załączniki	21
	Propozycje edukacyjne projektu Sieciaki.pl	25

Wstęp

Niniejszy scenariusz został stworzony z myślą o edukacji wczesnoszkolnej w zakresie bezpieczeństwa dzieci w internecie, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki niebezpiecznych kontaktów online oraz manipulacji i uwodzenia (grooming). Opracowanie bazuje na czwartej części książkowych przygód Sieciaków autorstwa Łukasza Wojtasika – „Sieciaki. Kto jest po drugiej stronie?”. Przed zajęciami dzieci powinny przeczytać książkę (młodsze klasy z pomocą rodziców) lub wysłuchać audiobooka, dostępnego bezpłatnie na stronie: Sieciaki.pl/sluchowisko.

Książki można kupić na stronie wydawnictwa Muchomor z 50% rabatem (hasło: FDDS).

Problem niebezpiecznych kontaktów online

Niebezpieczne kontakty online stanowią jedno z najpoważniejszych zagrożeń, z jakimi mogą spotkać się dzieci – również te w wieku wczesnoszkolnym. Wraz z rosnącą popularnością urządzeń mobilnych coraz młodsze dzieci korzystają z sieci, często intensywnie, bez odpowiedniego przygotowania oraz bez wystarczającej uwagi i kontroli ze strony dorosłych.

Wiele dzieci ma nieograniczony dostęp do zasobów internetu i serwisów, takich jak portale społecznościowe, komunikatory oraz gry online. Często pozostawiają tam informacje o sobie, w tym dane osobowe, zdjęcia czy szczegóły dotyczące codziennego życia, a także rozmawiają z innymi użytkownikami.

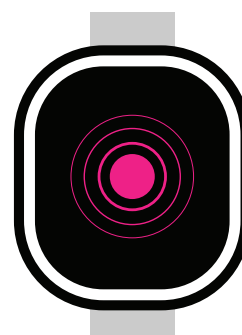
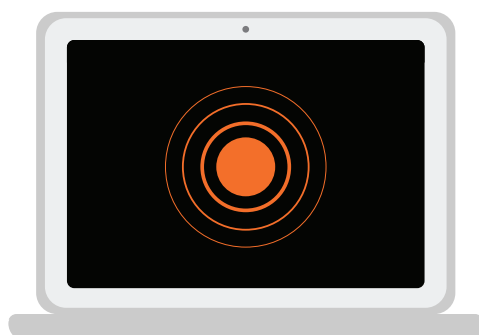
Takie działania narażają dzieci na ryzyko kontaktu z osobami, które mogą wykorzystać informacje na ich temat do manipulacji i uwodzenia (tzw. grooming). Sprawcy zdobywają zaufanie poprzez manipulację, aby osiągnąć swoje cele. Może to prowadzić do spotkania w świecie rzeczywistym i wykorzystania dziecka, a coraz częściej także do nakłaniania go, żeby rejestrowało i przysyłało materiały pornograficzne ze swoim udziałem.

Statystyki i obserwacje pokazują, że takich działań doświadczają nawet bardzo młode dzieci – w wieku wczesnoszkolnym, a nawet przedszkolnym.

Profilaktyka

Edukacja w zakresie bezpiecznego zarządzania danymi osobowymi oraz świadomego korzystania z komunikacji online jest kluczowa. Dotyczy to zarówno dzieci, które jeszcze nie zaczęły samodzielnie korzystać z internetu – aby przygotować je do rozpoznawania zagrożeń i ochrony przed manipulacją, jak i dla tych, które już korzystają z sieci i aplikacji komunikacyjnych.

W przypadku dzieci, które korzystają z serwisów lub aplikacji nieodpowiednich do ich wieku, profilaktyka powinna obejmować dwa kluczowe cele: z jednej strony zmniejszenie intensywności i zakresu korzystania z takich platform, a z drugiej budowanie świadomości zagrożeń oraz rozwijanie uważności w sieci. Dzięki temu dzieci będą lepiej przygotowane do unikania ryzykownych sytuacji, takich jak uwodzenie (grooming), oraz do podejmowania odpowiedzialnych decyzji w kontaktach online.

Charakterystyka zajęć

Cele zajęć

- uwrażliwienie na problem niebezpiecznych kontaktów w sieci
- zapoznanie z mechanizmami manipulacji i uwodzenia (grooming)
- utrwalenie zasad ochrony prywatności w internecie
- pokazanie, jak reagować i gdzie szukać pomocy w sytuacjach zagrożenia

Odbiorcy

uczniowie i uczennice klas 2-4 szkół podstawowych

Czas

2 lekcje (2 x 45 minut)

Miejsce

klasa, świetlica, biblioteka

Materiały

- prezentacja multimedialna
- zwiastun „Sieciaki. Kto jest po drugiej stronie?”
- książka lub słuchowisko „Sieciaki. Kto jest po drugiej stronie?”
- karty pracy

Wszystkie materiały do pobrania na stronie:

<http://www.sieciaki.pl/dla-szkoly/scenariusze-lekcji>

Formy i metody pracy

- praca grupowa i indywidualna
- pogadanka, dyskusja, burza mózgów

Wymagany sprzęt

laptop z dostępem do internetu oraz rzutnik do wyświetlania prezentacji multimedialnej

Osoby prowadzące

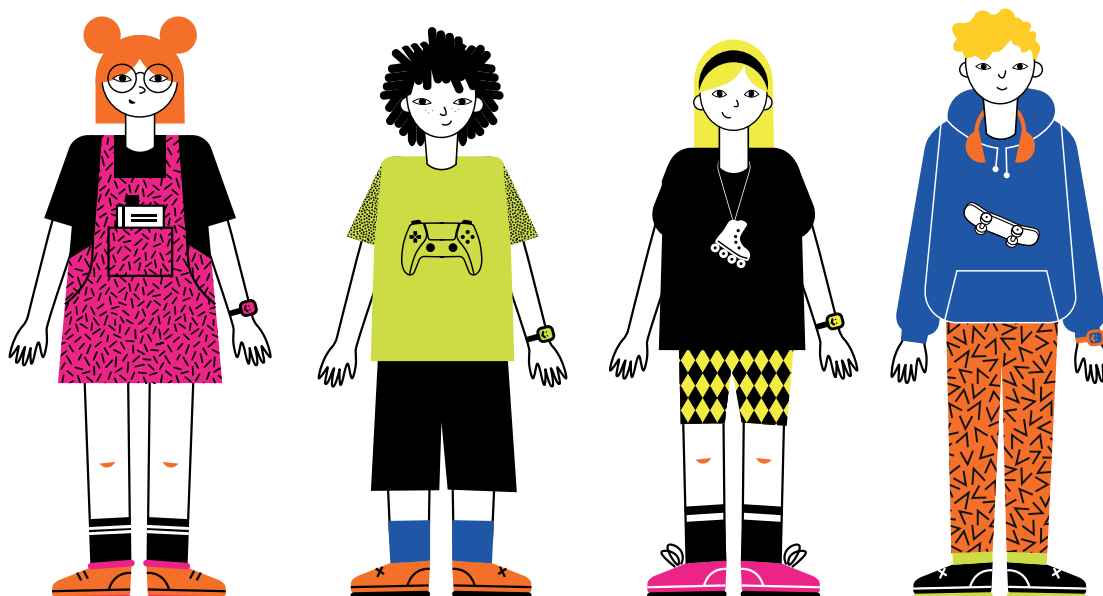
nauczycielki i nauczyciele oraz inne osoby pracujące z dziećmi w wieku wczesnoszkolnym

Ważne Przed zajęciami osoba prowadząca oraz uczniowie i uczennice powinni przeczytać w domu książkę lub wysłuchać audiobooka „Sieciaki. Kto jest po drugiej stronie?” (dostępnego w serwisach YouTube, Spotify oraz na stronie Sieciaki.pl). W przypadku uczniów klas 2 w lekturze książki pomocni będą rodzice.

Na zachętę osoba prowadząca, z odpowiednim wyprzedzeniem, prezentuje uczniom i uczennicom animowany zwiastun książki i audiobooka (dostępny w serwisach YouTube oraz na stronie Sieciaki.pl).

Możliwy jest również wariant wspólnego wysłuchania audiobooka podczas lekcji poprzedzających zajęcia.

Uwaga Osoba prowadząca zachęca dzieci, które nie znają wcześniejszych przygód Sieciaków, do odwiedzenia strony Sieciaki.pl wraz z rodzicami, zapoznania się z sylwetkami Sieciaków i Sieciuchów oraz z książkami „Sieciaki. Misja bezpieczny internet”, „Sieciaki. Twarzozmieniacz i Wielka Gala Fejmu” oraz „Sieciaki. Jest nas więcej” lub słuchowiskami o tych samych tytułach.

Lekcja 1. Kto jest po drugiej stronie?

Po zakończeniu zajęć dziecko:

1. Wie, czym jest manipulacja w sieci
2. Potrafi rozpoznać podejrzane kontakty w sieci
3. Zna zasady bezpieczeństwa dotyczące kontaktów online

Wprowadzenie

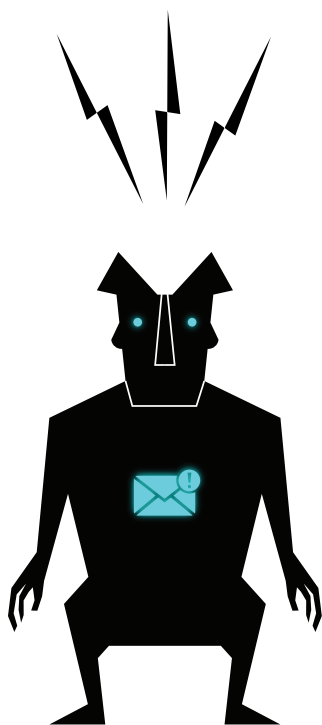
Osoba prowadząca informuje, że zajęcia poświęcone będą bezpieczeństwu w sieci. Pyta uczniów i uczennice, czy zapoznali się z książką lub audiobookiem. Dopytuje o wrażenia. Przytacza wprowadzenie do książki „Sieciaki. Kto jest po drugiej stronie?”:

Wredne Sieciuchy, czyli Bełkot, Kradziej, Kłamacz i Śmieciuch, oraz ich władca Czyste Zło robią wszystko, żeby uprzykrzyć życie internautom. Na szczęście naukowcy powołali do życia Sztuczną Inteligencję, która razem z robotem Netrobim i drużyną Sieciaków, czyli Ajpi, Netką, Spo-ciakiem i Komplem, walczą z internetowym złem. W ostatnim starciu Sieciuchy chciały zniszczyć internet przy użyciu hejtu. Na szczęście zniszczeniu uległa jedynie ich mroczna baza.

Następnie przypomina wybrane zdarzenia, ilustrując je slajdami:

W zniszczonej bazie Sieciuchy próbowały przywrócić połączenie z internetem, łącząc ze sobą kawałki zniszczonej instalacji. Co zrobiły, kiedy okazało się, że nie wystarczy im kabelków?

Sieciuchy chwyciły się za ręce i złapały za końcówki przewodów. Dzięki temu na chwilę siedziba Sieciuchów znów była podłączona do sieci.

MA NI PU LA CJA

Kto jest po drugiej stronie?

Nie wytrzymały jednak intensywnego przepływu danych i się powyracały.

Kiedy tylko udało się już na dobre naprawić sieć, Czyste Zło ujawniło swój pomysł na zaszkodzenie dzieciom w sieci. Jaki to był pomysł? Jakie słowo powtarzało? Co ono znaczy?

Wymyśliło, że Sieciuchy będą kontaktowały się z dziećmi, udając miłe i troskliwe osoby, żeby nawiązać znajomość i zbudować zaufanie, a potem to wykorzystać. Powtarzało przy tym słowo „MANIPULACJA”.

Osoba prowadząca wyjaśnia termin „manipulacja”:

Manipulacja to sposób, w jaki ktoś próbuje przekonać was do zrobienia czegoś, co niekoniecznie jest dla was dobre, używając różnych sztuczek. Taka osoba może np. udawać waszego przyjaciela, mówić miłe rzeczy, albo obiecywać coś fajnego, żeby zdobyć wasze zaufanie, a potem wykorzystać to do swoich celów.

Osoba prowadząca przypomina wypowiedź Czystego Zła:

Będziemy manipulować. Będziemy udawać, że jesteśmy fajni, troskliwi. Będziemy mówić dzieciom, jakie są piękne i wyjątkowe. Będziemy je chwalić, obiecywać im. Wypytywać o różne rzeczy. Prosić o zdjęcia, umawiać się na spotkania...

Czasami trudno jest rozpoznać, czy mamy w sieci do czynienia z kimś godnym zaufania, czy z Sieciuchem, który chce nas oszukać.

Osoba prowadząca dzieli klasę na grupy 3- lub 5-osobowe. Każda grupa dostaje kolorowe kartki: zieloną i czerwoną (załącznik 1). Wyświetla kolejne slajdy i przybliża dzieciom kilka sytuacji.

Dzieci w każdej grupie ustalają stanowisko (jeśli jest taka potrzeba, to drogą głosowania) i podnoszą odpowiednią kartkę (zieloną lub czerwoną).

Po każdej sytuacji osoba prowadząca wyświetla kolejny slajd z poprawną oceną i omawia z klasą, dlaczego dana sytuacja jest bezpieczna lub dlaczego wygląda na manipulację.

**Manipulacja – ktoś prosi
o prywatne dane**

W grze ktoś napisał do Zosi: „Hej, świetnie grasz, pomożesz mi przejść ten poziom? Mogę ci wysłać specjalny kod na punkty, tylko podaj swój e-mail”.

**Zwyczajna sytuacja – znajomy
proponuje wspólną grę**

Kolega z klasy napisał do Kuby: „Cześć. Pamiętasz, że w sobotę gramy turniej w naszej grze? Mam nadzieję, że będziesz!”.

**Zwyczajna sytuacja – prośba
od znajomej osoby**

Basia, koleżanka z klasy, napisała do Oli: „Cześć, pożyczysz mi swoje notatki z matematyki? Zapomniałam zapisać jedno zadanie”.

**Manipulacja – nieznajoma
osoba prosi o zdjęcia**

Martyna dostała wiadomość od kogoś, kto napisał: „Masz piękne zdjęcie profilowe! Może pokażesz mi więcej zdjęć? Chciałbym cię lepiej poznać”.

**Manipulacja – nieznajoma
osoba wypytuje o szczegóły
życia prywatnego**

Do Tosi napisała nowa osoba na czacie: „Hej, widzę, że masz psa na zdjęciu profilowym! Jak się nazywa? A masz jeszcze jakieś zwierzątka? Lubisz chodzić do parku? Gdzie najczęściej chodzisz?”.

**Manipulacja – podejrzana
propozycja spotkania**

Magda dostała w komunikatorze wiadomość: „Cześć, tu Boski Tomek. Widzę, że mnie obserwujesz i prowadzisz też swój kanał. Spotkajmy się i nagramy razem rolkę. Pomogę Ci w karierze”.

**Manipulacja – nieznajoma
osoba proponuje spotkanie
i prosi o zachowanie tajemnicy**

Ktoś, kogo Mateusz nigdy wcześniej nie widział, napisał do niego w grze: „Fajnie się z tobą gra, spotkajmy się jutro na boisku obok twojej szkoły! Tylko nie mów nikomu. Niech to będzie nasza tajemnica”.

**Zwyczajna sytuacja –
informacja od znajomej osoby**

Mama Janka pisze do niego SMS: „Dzisiaj są urodziny babci. Zadzwoń do niej po szkole z życzeniami, będzie jej miło. Jej numer to 234 432 432”.

Osoba prowadząca podsumowuje: Dziękuję za wasze odpowiedzi. Jak pamiętacie, nie zawsze łatwo jest rozpoznać manipulację – szczególnie, gdy się spieszymy lub gdy bardzo nam na czymś zależy. Zawsze warto się zatrzymać i pomyśleć.

Tajemnicze porwania

Osoba prowadząca wyświetla slajdy i – nawiązując do fabuły książki – przypomina sytuacje z kina, które zakończyły się porwaniami. Wspólnie z klasą zastanawiają się, dlaczego dzieci zaufały nieznanym osobom i jak powinny się zachować, żeby uniknąć zagrożenia.

Ola poznała w sieci chłopaka. Przegadła z nim całą noc. Przesyłała mu zdjęcia. I umówiła się z nim następnego dnia na spotkanie.

Wnioski z dyskusji

Ola szukała przyjaźni i miłości, dlatego nie myślała o zagrożeniach. Zaufała chłopakowi, o którym nic nie wiedziała. Nie powinna była się z nim spotykać. W takiej sytuacji należało powiedzieć o wszystkim rodzicom lub innej zaufanej osobie dorosłej.

Tomek i Bruno umówili się z osobami poznanymi podczas grania online.

Wnioski z dyskusji

Chłopcom wydawało się, że znaleźli kogoś o podobnych zainteresowaniach. Nowi znajomi im zaimponowali. Nie pomyśleli o zagrożeniu. Nie powinni byli ufać osobom, które znali jedynie z internetu. O ewentualnym spotkaniu należało poinformować rodziców. Być może wybraliby się na nie wspólnie.

Lena umówiła się na spotkanie z PITEM – znanym youtuberem, którego obserwowała i którym się fascynowała.

Wnioski z dyskusji

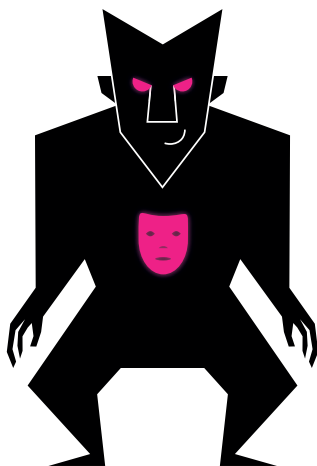
Lena traktowała PITA jak bliską i zaufaną osobę, tymczasem знаła go tylko z filmików w internecie. To normalne, a jednocześnie niebezpieczne zjawisko w sieci – ufamy temu, co widzimy i słyszymy. Możemy przez to łatwo zostać wprowadzeni w błąd. Lena nie wiedziała, jaki PIT jest naprawdę. Marzenie o karierze przeszkodziło jej w ocenie sytuacji. Nie powinna była się z nim spotykać. Należało porozmawiać o planowanym spotkaniu z rodzicami. Lepiej byłoby poszukać innego, bezpiecznego sposobu na realizowanie swoich marzeń w sieci.

Do Tosi odezwał się dawno niewidziany wujek i poprosił o pomoc w wyborze prezentu dla jej mamy. Dziewczyna umówiła się z nim w centrum handlowym.

Wnioski z dyskusji

Tosia uznała, że osoba z rodziny na pewno jest tą bezpieczną. Tymczasem nigdy tego nie wiadomo, szczególnie w przypadku osób, z którymi nie widzimy się na co dzień. Nie powinna była ufać i umawiać się z osobą, której dobrze nie знаła. Należało skonsultować swoją decyzję z rodzicami. Jeżeli miała to być niespodzianka dla mamy – mogła poradzić się taty.

Jak rozpoznać Kłamacza?

Osoba prowadząca pyta dzieci:

Który z Sieciuchów najlepiej manipuluje, oszukuje, kłamie?

Odpowiedź:

KŁAMACZ

Tłumaczy dzieciom, że chociaż w książce jest mowa o Sieciuchach, to w rzeczywistości za Kłamaczem mogą kryć się różne osoby – tak jak w omawianych wcześniej przykładach. Dzieci otrzymują karty pracy (załącznik 2). Ich zadaniem jest zastanowić się, po czym poznać, że mamy w sieci do czynienia z Kłamaczem, czyli osobą, która może chcieć nas oszukać lub skrzywdzić. Uzupełniają brakujące słowa na karcie pracy. Po kilku minutach każda grupa zgłasza swoje pomysły. Osoba prowadząca wyświetla slajdy z prawidłowymi odpowiedziami.

Podsumowanie lekcji

Osoba prowadząca na zakończenie zwraca uwagę, że nie każdy w internecie jest tym, za kogo się podaje, a niektóre osoby mogą próbować zdobyć nasze zaufanie tylko po to, żeby nas skrzywdzić. Przypomina dzieciom, jak ważna jest ostrożność w kontaktach online oraz to, żeby rozmawiać z zaufaną osobą dorosłą, jeśli coś budzi nasz niepokój. Dziękuje dzieciom za udział w lekcji i zapowiada kolejne spotkanie dotyczące tego, jak chronić swoje dane i dbać o prywatność online.

Lekcja 2. Chroń swoje dane

Po zakończeniu zajęć dziecko:

1. Zna zagrożenia związane z udostępnianiem informacji w sieci
2. Rozumie, czym jest prawo do ochrony wizerunku
3. Wie, jak dbać o prywatność online

Wprowadzenie

Osoba prowadząca przypomina konkluzje z poprzednich zajęć: nigdy nie wiadomo, kto naprawdę jest po drugiej stronie ekranu, dzielenie się prywatnymi informacjami online może ułatwić nieznanym nawiązanie kontaktu w złych zamiarach, ważne, żeby dostrzegać podejrzanе zachowania, które mogą świadczyć o próbie oszustwa lub manipulacji w sieci.

Skąd wiedzieli?

Osoba prowadząca przypomina, że za wszystkimi porwaniami w centrum handlowym stały Sieciuchy. Pyta klasę:

Co pomogło Sieciuchom zaplanować porwania?

Każdą sytuację ilustruje slajdem.

Ajpi i Netka zostały porwane za pomocą fotobudki z napisem: „Zrób sobie zdjęcie i wygraj wycieczkę do Machu Picchu!”.

Dyskusja z dziećmi

Co pomogło Sieciuchom? Skąd wiedziały, że Netka marzy o podróży do Peru? Dziewczyna pochwaliła się w sieci, że pisze pracę o wymarzonej podróży do Machu Picchu. Takie informacje nie powinny być widoczne

dla wszystkich. Lepiej udostępniać je tylko najbliższym osobom albo napisać to na zamkniętej grupie – np. klasowej. Najlepiej jednak w ogóle nie publikować prywatnych informacji w internecie.

Ola poznała w sieci chłopaka. Wysłała mu zdjęcia i umówiła się z nim następnego dnia na spotkanie.

Dyskusja z dziećmi

Co pomogło Sieciuchom? Skąd mogły wiedzieć, że Ola marzy o bliskiej relacji? Prawdopodobnie z treści publikowanych przez nią w sieci. Jeżeli Ola ma już 13 lat i korzysta z mediów społecznościowych, nie powinna ujawniać takich informacji. Dla bezpieczeństwa należy mieć prywatny profil i nie przyjmować do znajomych obcych osób.

Tomek i Bruno umówili się z osobami poznanymi podczas grania online.

Dyskusja z dziećmi

Co pomogło Sieciuchom? Skąd mogły wiedzieć, że Tomek i Bruno interesują się graniem? Prawdopodobnie z informacji, które zamieszczali w sieci – np. z wpisów, komentarzy czy udostępnianych postów na temat gier. Takie treści mogą zdradzać nasze zainteresowania oraz to, kiedy i gdzie spędzamy czas online.

Lena umówiła się na spotkanie z PITEM – znanym youtuberem, którego obserwuje i którym się fascynuje.

Dyskusja z dziećmi

Co pomogło Sieciuchom? Skąd mogły wiedzieć, że Lena lubi PITA? Prawdopodobnie komentowała jego posty i filmy. Jeżeli Lena ma już 13 lat i korzysta z mediów społecznościowych, nie powinna publicznie udostępniać informacji o swoich zainteresowaniach. Może to przyciągnąć uwagę osób, które będą chciały zrobić jej krzywdę.

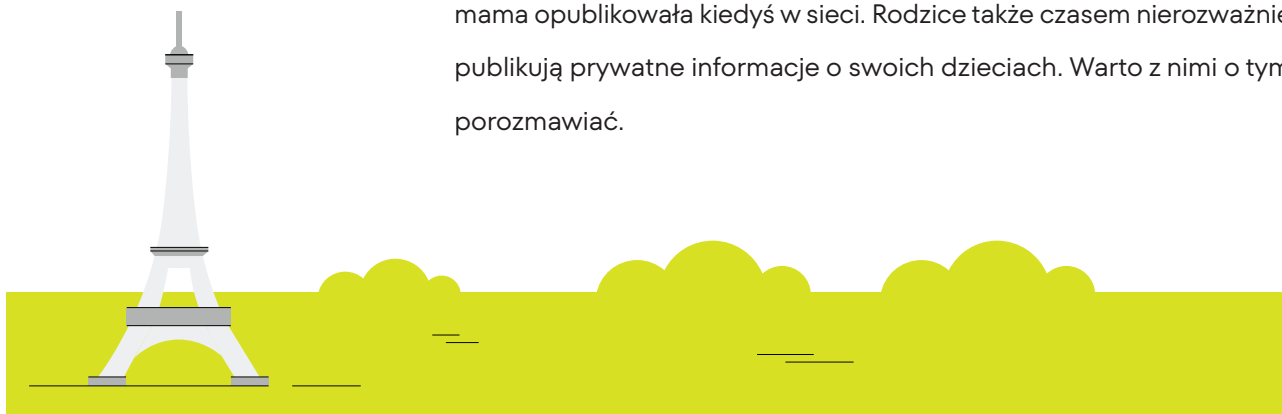

CHROŃ SWOJE DANE

Do Tosi odezwał się dawno niewidziany wujek i poprosił o pomoc w wyborze prezentu dla jej mamy. Dziewczyna umówiła się z nim w centrum handlowym.

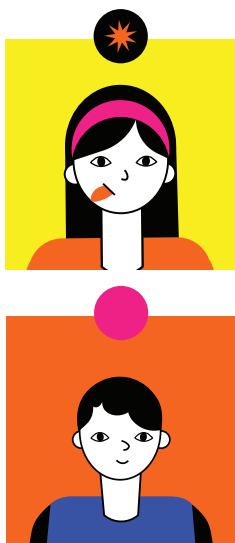
Dyskusja z dziećmi

Co pomogło Sieciuchom? Skąd mogły wiedzieć, że Tosia ma wujka w Paryżu? Prawdopodobnie dowiedziały się tego ze zdjęcia, które jej mama opublikowała kiedyś w sieci. Rodzice także czasem nierozważnie publikują prywatne informacje o swoich dzieciach. Warto z nimi o tym porozmawiać.

Co można pokazać?

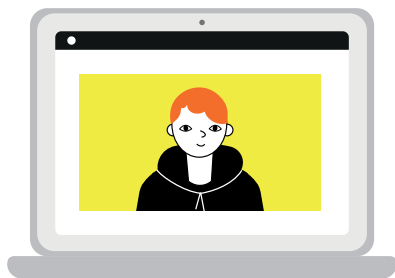
Gdybyśmy nie zamieszczali w sieci prywatnych informacji na swój temat, Sieciuchom byłoby dużo trudniej zatruwać nam życie. Kradziej nie wykradałby nikomu zdjęć, Bełkot nie bełkotałby nic na nasz temat, Śmieciuch nie znałby naszego adresu i nie wysyłałby na niego swoich śmieci, a co najważniejsze, Kłamacz nie miałby dostępu do ważnych informacji i trudniej byłoby mu nas zmanipulować i oszukać.

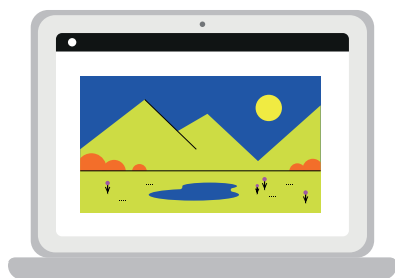
Osoba prowadząca prosi dzieci, aby wstały. Wyznacza dwie strony sali (umownie lub np. za pomocą sznurka). Jedną stronę nazywa „MOŻNA”, a drugą „NIE MOŻNA”. Wyjaśnia dzieciom, że ich zadaniem będzie przechodzenie na odpowiednią stronę w zależności od tego, jak odpowiadają na pytanie. Pokazuje slajdy ilustrujące prywatne dane. Za każdym razem dziecko podejmuje decyzję i przechodzi na odpowiednią stronę sali. Po dokonaniu wyboru przez wszystkich osoba prowadząca omawia, jak rozłożyły się odpowiedzi. Dopytuje dzieci o powód decyzji. Komentuje. Chwali dbałość o prywatność.

Uwaga

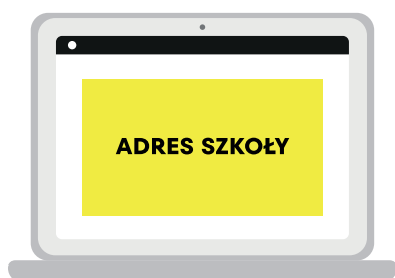
Jeżeli warunki na to nie pozwalają, dzieci zostają w ławkach i odpowiadają na pytania, pokazując kciuk w górę (można) lub kciuk w dół (nie można).

Przykładowy komentarz: Nie należy publikować w sieci takich zdjęć. A już na pewno nie w taki sposób, żeby każdy mógł je zobaczyć. Sieciuchy tylko czekają na takie okazje. Bełkot może wyśmiać nasze zdjęcie. Kradziej może je ukraść. Ale najgorsze, że Sieciuchy mogą nas dzięki takiemu zdjęciu rozpoznać poza internetem. To bardzo niebezpieczne.

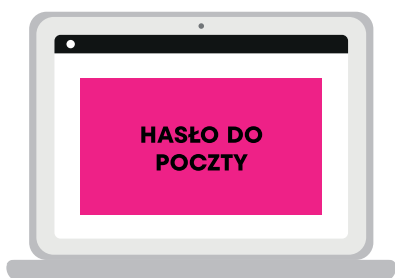
Przykładowy komentarz: To bezpieczne zdjęcie, do czasu, gdy nie napiszemy pod nim, że jesteśmy akurat w górach. Kradziej mógłby wtedy się dowiedzieć, że nikogo nie ma w domu i wykorzystać to do włamania. Nie powinniśmy także podawać naszej dokładnej lokalizacji. Jeśli ktoś dowie się, gdzie jesteśmy, może to wykorzystać, żeby nas spotkać, co stwarza dodatkowe ryzyko.

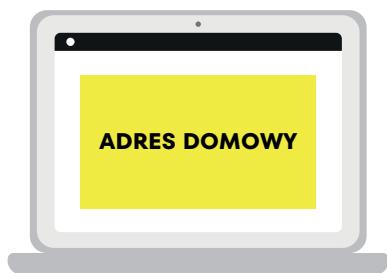
Przykładowy komentarz: To bardzo niebezpieczne. Nie można podawać takich informacji. Każdy, kto pozna adres naszej szkoły może spróbować nas znaleźć i nawiązać kontakt. Tego typu dane mogą być wykorzystywane przez osoby o złych intencjach.

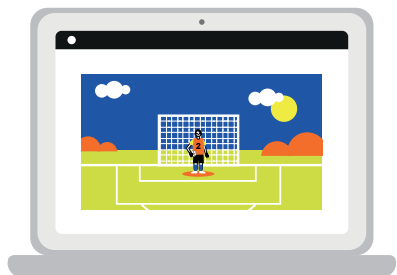
Przykładowy komentarz: To naprawdę niebezpieczne. Jeśli opublikujemy nasz numer telefonu, mogą się do nas odezwać nieznajome osoby. Bełkot albo Śmieciuch mogą wysyłać nam niechciane wiadomości lub nas obrażać. A Kłamacz może próbować nas oszukać, podając się za kogoś innego.

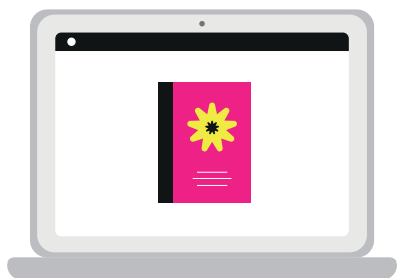
Przykładowy komentarz: Hasła trzeba strzec! Nie można go nikomu podawać, a tym bardziej publikować w sieci lub komuś wysyłać. Hasło musi być trudne do odgadnięcia (powinno zawierać małe i duże litery, cyfry oraz znaki specjalne).

Przykładowy komentarz: Absolutnie nie należy publikować tego w sieci ani nikomu wysyłać. Udostępnienie adresu może prowadzić do poważnych zagrożeń, jak np. włamanie do domu, niebezpieczne spotkania czy kradzież danych osobowych.

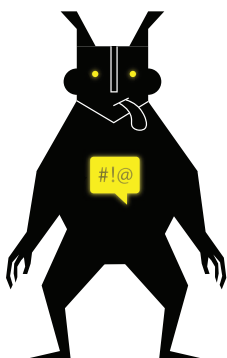
Przykładowy komentarz: To w miarę bezpieczne. Ale nie wszyscy powinni mieć do tego dostęp. Kiedy jakiś Sieciuch wie, czym się interesujemy, łatwiej może nas oszukać.

Przykładowy komentarz: To w miarę bezpieczne. Ale nie wszyscy powinni mieć do tego dostęp. Kiedy jakiś Sieciuch wie, czym się interesujemy, łatwiej będzie mu nas oszukać.

Rozpoznaj Sieciucha

Jak wiecie, Sieciuchy to zwykli ludzie, którzy kiedyś weszli do internetu i zamienili się w czarne stwory. Można się o tym dowiedzieć więcej na stronie Sieciaki.pl. W książce „Sieciaki. Kto jest po drugiej stronie?” Sieciuchy wracają do realnego świata i ponownie przybierają swoją ludzką postać. Spróbujcie zgadnąć, jak Sieciuchy wyglądają w realnym świecie.

Dzieci otrzymują karty pracy (załącznik 3). Ich zadaniem jest połączenie postaci ludzkiej z odpowiednim Sieciuchem. Po dwóch minutach osoba prowadząca pokazuje slajd z prawidłowym rozwiązaniem. W komentarzu podkreśla, że Sieciuchy to postaci fikcyjne, ale w rzeczywistości zagrożenia w sieci stanowią prawdziwe osoby. Zwraca uwagę, że w internecie czasem trudno jest rozpoznać, kto naprawdę znajduje się po drugiej stronie.

Moje prawo do wizerunku

Jak pamiętacie, Sieciuchy chciały zrobić zdjęcie wszystkim dzieciom za pomocą specjalnego drona. Miało ono trafić do internetu. Na szczęście do tego nie doszło. Jednak robienie zdjęć i publikowanie ich w internecie naprawdę bywa niebezpieczne.

Osoba prowadząca zadaje klasie poniższe pytania i komentuje odpowiedzi uczniów. Dąży do wypracowania wspólnych wniosków:

**Czy powinno się pytać
o zgodę przed zrobieniem
komuś zdjęcia?**

- Zawsze należy zapytać o zgodę na zrobienie zdjęcia, zwłaszcza jeśli fotografia przedstawia kogoś z bliska i w sposób szczegółowy.
- Jeśli zdjęcie obejmuje grupę osób, warto zapytać wszystkich, czy chcą w nim uczestniczyć.

**Czy można się nie zgodzić,
gdy ktoś chce nam zrobić
zdjęcie?**

- Tak, mamy prawo odmówić i każdy powinien to uszanować.
- Każdy z nas ma prawo decydować o swoim wizerunku.
- Warto zapytać, w jakim celu ktoś chce zrobić zdjęcie i do czego zamierza je wykorzystać.

**Czy można się nie zgodzić
na opublikowanie naszego
zdjęcia w internecie?**

- Tak, mamy do tego pełne prawo. Nasz wizerunek to nasza prywatna sprawa i każdy powinien to uszanować.
- Publikowanie zdjęć w internecie zawsze wymaga zgody osoby, która się na nich znajduje.
- Należy ograniczać liczbę zdjęć udostępnianych w sieci i publikować tylko te, z którymi czujemy się komfortowo.

**Co zrobić, gdy kolega wrzucił
nasze zdjęcie do sieci bez zgo-
dy i chcemy, żeby je usunął?**

- Powiedz koledze, że nie wyraziłeś zgody na publikację zdjęcia i poproś, żeby je usunął.
- Wyjaśnij, dlaczego czujesz się z tym niekomfortowo.
- Jeśli kolega nie chce usunąć zdjęcia, możesz poprosić o pomoc dorosłego, np. rodzica lub nauczyciela.
- Pamiętaj, że każdy ma prawo decydować o swoim wizerunku i domagać się usunięcia zdjęcia opublikowanego bez zgody.

Porady Komisarza Ząbka

Osoba prowadząca przypomina dzieciom scenę z książki, w której po serii porwań Komisarz Ząbek odwiedza klasę Sieciaków. Pyta, czy pamiętają zasady bezpieczeństwa, które zostały tam omówione. Po krótkiej dyskusji wyświetla slajd i czyta ten fragment:

- Potrzebuję waszej współpracy. Więc od dzisiaj kilka ważnych zasad:*
- 1** *Nie zostawiajcie w sieci żadnych informacji na temat waszych planów.*
 - 2** *Nie wrzucajcie żadnych zdjęć.*
 - 3** *Nie rozmawiajcie z nikim poza najbliższą rodziną.*
 - 4** *Nie spotykajcie się z nikim poza najbliższymi znajomymi.*
 - 5** *O każdej podejrzanej sytuacji informujcie rodziców, wychowawczynię i mnie.*
 - 6** *W razie problemu możecie też zadzwonić bezpłatnie do telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111.*

Osoba prowadząca podkreśla, że zasady te są uniwersalne i każde dziecko powinno ich przestrzegać, żeby unikać zagrożeń w sieci. Dziękuje za udział w lekcji.

Kontynuacja lekcji – pomysły

1. Dołączony do scenariusza plakat z zasadami bezpieczeństwa można powiesić w widocznym miejscu w szkole.
2. W ramach kontynuacji zajęć osoba prowadząca może skorzystać z pozostałych scenariuszy zajęć oraz kursu e-learningowego, dostępnych na stronie Sieciaki.pl.
3. Wzmocnieniem działań edukacyjnych podjętych w trakcie lekcji może być poinformowanie o nich rodziców, np. w formie informacji:

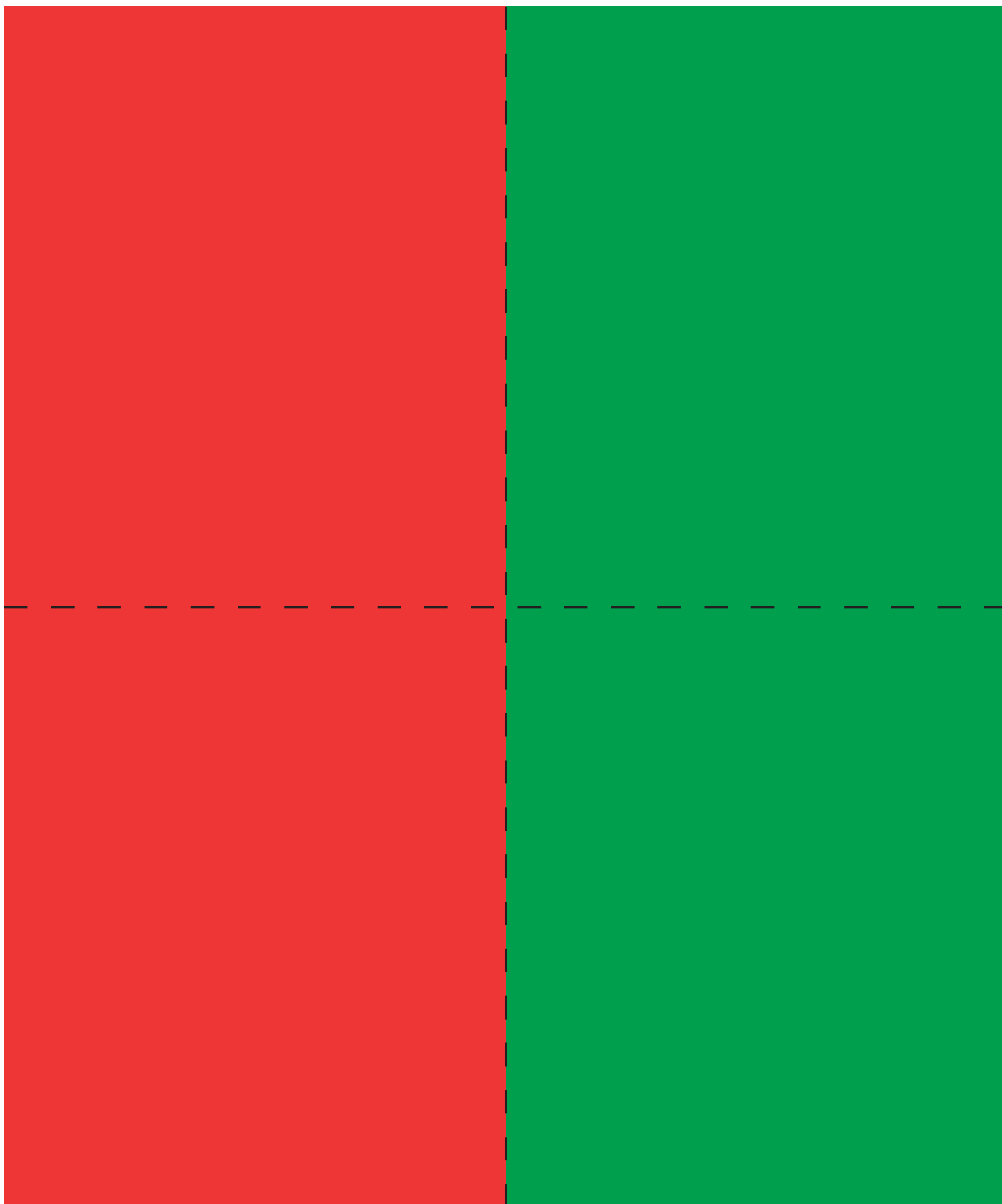
Informacja

Drogi Rodzicu, drogi Opiekunie!

Twoje dziecko wzięło udział w zajęciach „Sieciaki. Kto jest po drugiej stronie?” opracowanych przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę. W trakcie dwóch lekcji omówiliśmy problem niebezpiecznych kontaktów online i ochrony prywatności w sieci. Dzieci dowiedziały się, czym jest manipulacja i dlaczego należy zachować ostrożność w kontaktach z innymi. Rozmawialiśmy o tym, co zrobić, gdy ktoś wzbudza nieufność, oraz do kogo zwrócić się po pomoc. Dzieci poznały również swoje prawa do prywatności i ochrony wizerunku, a także dowiedziały się, dlaczego udostępnianie zdjęć, danych osobowych czy informacji o codziennym życiu może być niebezpieczne.

Zachęcam do rozmowy z dzieckiem na temat lekcji i wzmocnienia przekazu dotyczącego rozpoznawania niebezpiecznych kontaktów online, szczególnie w kontekście manipulacji i groomingu.

Dodatkowym działaniem, które można podjąć wspólnie z dzieckiem, jest odwiedzenie serwisu edukacyjnego dla dzieci Sieciaki.pl i przystąpienie do kursu e-learningowego poświęconego tematyce bezpieczeństwa dzieci w internecie.

Uwaga, to może być Kłamacz!

Chce się z nami

Jest przesadnie

Udaje kogoś, kim

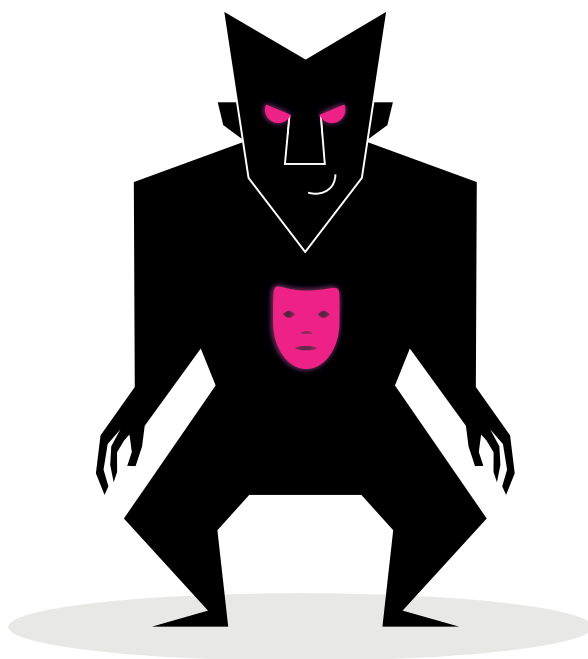
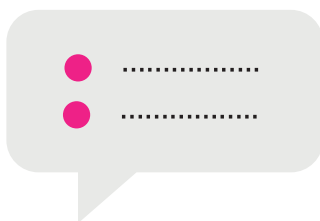
Prosi o przestanie

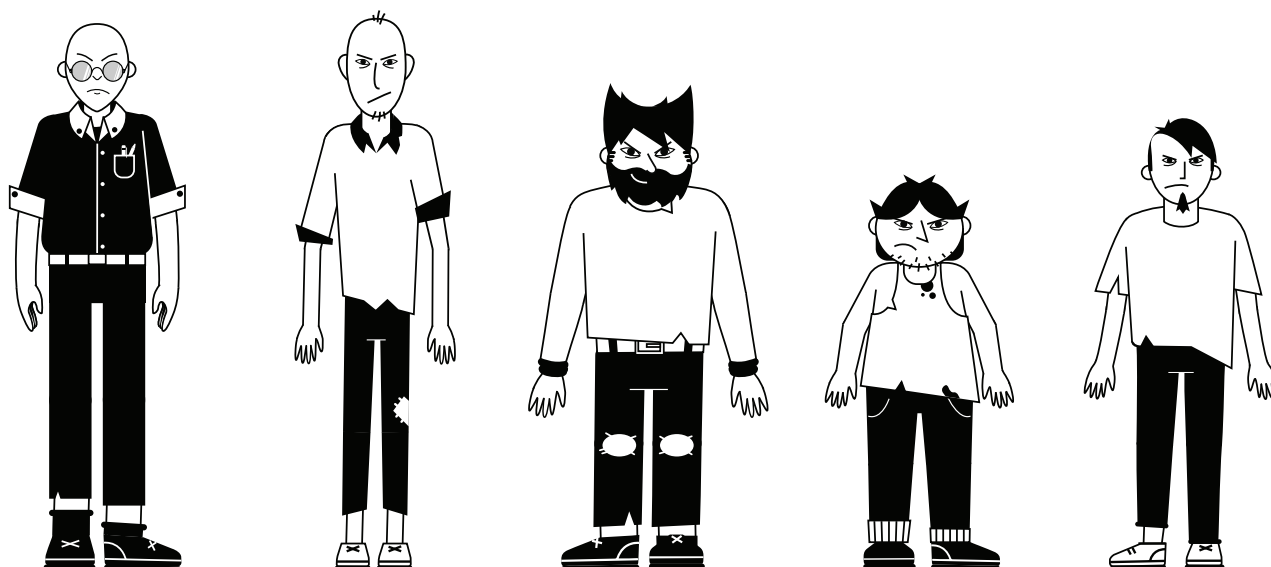
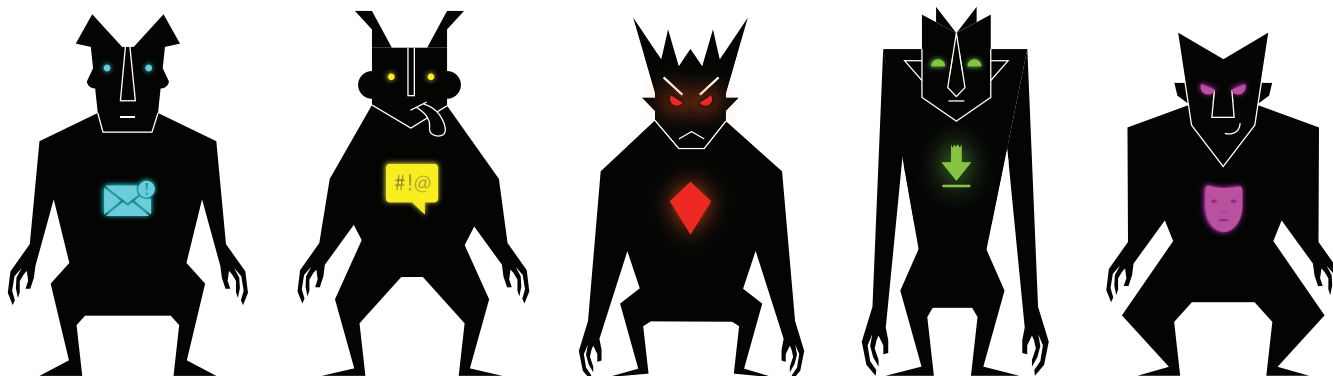
Wie za dużo na nasz

Prosi o zachowanie

Wypytuje o prywatne

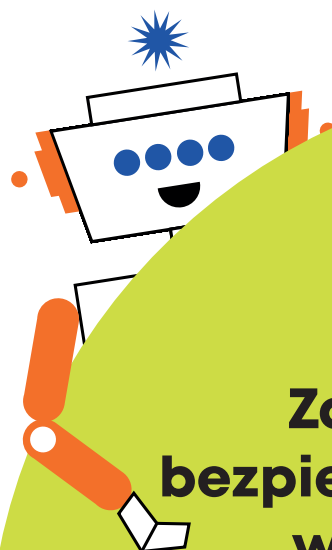
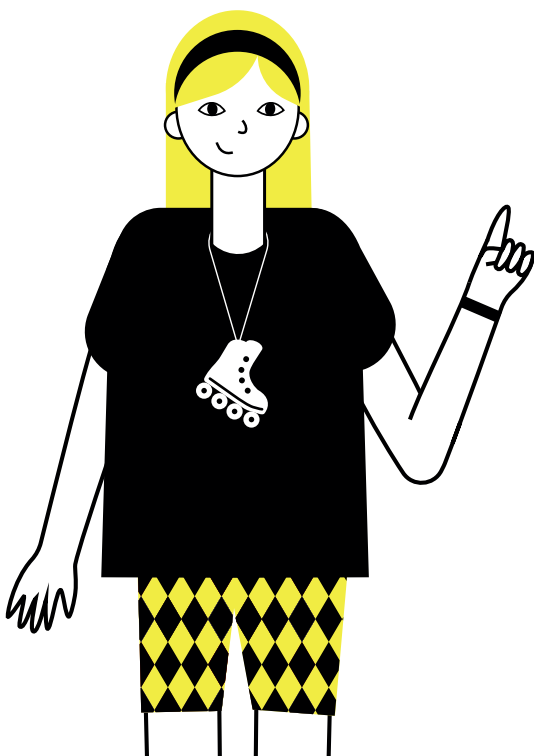
Pyta nas o numer

sieciaki.

- 1 Nie zostawiajcie w sieci żadnych informacji na temat waszych planów.
- 2 Nie wrzucajcie żadnych zdjęć.
- 3 Nie rozmawiajcie z nikim poza najbliższą rodziną.
- 4 Nie spotykajcie się z nikim poza najbliższymi znajomymi.
- 5 O każdej podejrzanej sytuacji informujcie rodziców lub inną zaufaną osobę dorosłą.
- 6 W razie problemu możecie też zadzwonić bezpłatnie do telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111.

**Zasady
bezpieczeństwa
w sieci**

Sieciaki – książki, które uczą dzieci bezpieczeń- stwa w sieci

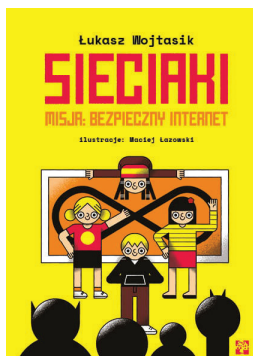
Sieciaki, czyli Ajpi, Spociak, Netka i Kompel, to dzieci, które potrafią sprawnie i bezpiecznie poruszać się w internecie. Sztuczna Inteligencja zaprosiła je do współpracy, by razem z robotem Netrobim walczyły z wrednymi Sieciuchami, które pod wodzą Czystego Zła sięgają zamęt w sieci.

Przygody Sieciaków od lat można poznawać na stronie Sieciaki.pl. Znajdziecie je też w serii książek, wydawanych przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę i wydawnictwo Muchomor.

Książkowe przygody Sieciaków w przystępny sposób przybliżają dzieciom aktualne zagrożenia, takie jak nadużywanie internetu, szkodliwe treści, hejt online czy niebezpieczne kontakty. Mogą być czytane przez dzieci samodzielnie lub wspólnie z rodzicami/opiekunami. Książki mogą inicjować rodzinne rozmowy o internecie lub być podstawą zajęć edukacyjnych w szkole.

Perypetie Sieciaków opisywane w książkach dostępne są również w formie bezpłatnych słuchowisk lub audiobooków na stronie Sieciaki.pl/sluchowisko.

W serii ukazały się:

Książki można kupić na stronie
wydawnictwa Muchomor
z 50% rabatem (hasło: FDDS).